

Sygnatura akt II Ca 2650/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Weronika Oklejak SR (del.) Agnieszka Zwęglińska-Wójcik

Protokolant: protokolant sądowy M. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko D. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

z dnia 5 marca 2015 r., sygnatura akt XII C 477/15/P

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1217 zł (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 956 zł (dziewięćset pięćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Weronika Oklejak SSO Jarosław Tyrpa SSR Agnieszka Zwęglińska - Wójcik

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 marca 2016 roku

Powód J. S. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 7.119 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 grudnia 2012 r., odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz zawrotu kosztów procesu. Swoje roszczenie powód wywodził z nienależnego świadczenia, wobec prawomocnego uchylecia z dniem 10 lutego 2012

roku obowiązku świadczenia alimentacyjnego na rzecz pozwanego, co powoduje, że podstawa świadczenia odpadła, a pozwany zobowiązany jest do zwrotu świadczeń alimentacyjnych uiszczonych na jego rzecz po 10 lutego 2012 roku.

Pozwany D. S. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów, zarzucając, że żądanie przez powoda zwrotu świadczenia nienależnego jest nieuzasadnione, gdyż jego uiszczenie czyniło zadość zasadom współżycia społecznego i było wypełnieniem obowiązku rodzicielskiego powoda względem pozwanego.

Wyrokiem z dnia 5 marca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie zasądził do pozwanego na rzecz powoda kwotę 7119 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2013r. do dnia zapłaty (punkt I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt II) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1573 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód przysposobił pozwanego w 1997 r. Od 2007 r. na podstawie ugody sądowej wypłacał mu 630 zł miesięcznie tytułem alimentów. Sąd Rejonowy dla Krakowa Podgórze w Krakowie wyrokiem z dnia 19 grudnia 2012 r. o sygn. akt III RC 178/12/P uchylił z dniem 10 lutego 2012 r. obowiązek alimentacyjny powoda J. S. wobec jego syna pozwanego D. S.. Apelacja pozwanego od powyższego wyroku została oddalona przez Sąd Okręgowy w Krakowie. Powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z dnia 29.10.2013 r. Pozwany jest studentem, studiującym w trybie niestacjonarnym w K., nie posiada stałej pracy. Pozwany posiada udział w nieruchomości przy ul. (...) w K., dwie nieruchomości w R.. W 2013 r. pozwany sprzedał mieszkanie po swej babce, z której to kwoty ok. 330.000 zł większość przeznaczył na spłacenie długów matki i długów domowych (podatek ze sprzedaży nieruchomości wyniósł 62.000 zł).

Sąd Rejonowy wskazał, że uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanego powoduje, że odpadła podstawa prawna należnego uprzednio pozwanemu świadczenia, a alimenty płatne począwszy od 10 lutego 2012 r. stały się świadczeniem nienależnym (art. 410 § 2 k.p.c.). W ocenie tego Sądu w sprawie nie istnieje negatywna przesłanka zwrotu nienależnego świadczenia w postaci czynienia zadość zasadom współżycia społecznego (art. 411 pkt. 2 k.c.). Pozwany już od 2011 r. jest osobą pełnoletnią, a więc mógł w ograniczonym zakresie podejmować prace dorywcze nawet jednocześnie studiując. Ponadto pozwany jak na swój wiek posiada duży majątek w postaci kilku nieruchomości, z których osiąga już pewne dochody. Powód zapewnił pozwanemu dobry życiowy start darując mu część nieruchomości przy ul. (...) w K., z której ten czerpie stałe dochody. Na mocy art. 405 k.c. pozwany jest zatem obowiązany do zwrotu powodowi kwoty 7.119 zł. O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł mając na względzie art. 455 k.c. Wezwanie dłużnika do zapłaty należy przyjąć wezwanie powoda datowane na dzień 28.10.2013 r., wysłane 29.10.2013 r. Od tej daty liczyć trzeba termin 7 dni skuteczności doręczenia i 7 dni na zapłatę, które to terminy upłynęły 12.11.2013 r. Począwszy od dnia 13.11.2013 r. dłużnik może żądać odsetek za czas opóźnienia, zatem żądanie podlegało oddaleniu w pozostałym zakresie. Sąd Rejonowy orzekł nadto o kosztach postępowania.

W apelacji od powyższego wyroku pozwany D. S., zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości, domagał się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa i zasądzenia kosztów procesu, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W apelacji skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów prawa materialnego oraz naruszenie prawa procesowego.

W ramach zarzutów naruszenia prawa materialnego skarżący zarzucił naruszenie:

- art. 411 pkt. 2 k.c. i art. 5 k.c. przez ich niezastosowanie w stanie sprawy, podczas gdy ze stanu faktycznego niniejszej sprawy wynika, że spełnienie przez powoda świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego;

- art. 409 k.c. i 410 § 2 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie tj. uznanie, że pozwany winien był się liczyć z obowiązkiem zwrotu już w dacie wniesienia pozwu o uchylenie obowiązku alimentacyjnego czyli w dacie, o której nie mógł mieć nawet wiedzy, że wpłynął pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego, a tym bardziej liczyć się z uwzględnieniem powództwa, podczas gdy najwcześniejszą datą, w której pozwany mógł liczyć się z obowiązkiem zwrotu świadczenia był 19 grudnia 2012 r. (data wydania nieprawomocnego wyroku uchylającego obowiązek

alimentacyjny względem pozwanego), a od tej daty powód zaprzestał już przekazywania świadczeń alimentacyjnych na rzecz pozwanego;

- art. 410 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że świadczenie powoda było nienależne przy całkowitym pominięciu okoliczności faktycznych sprawy tj. zaistnienie przesłanki negatywnej zwrotu świadczenia nienależnego poprzez spełnienie świadczenia czyniącego zadość zasadom współżycia społecznego (art. 411 § 2 k.c.);

- art. 455 k.c. poprzez zasądzenie odsetek za czas opóźnienia od dnia 13 listopada 2013 r. wobec dowolnego przyjęcia daty skuteczności doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty podczas gdy ze względu na to, że brak dowodu potwierdzenia odbioru wezwania przez pozwanego –ze względu na wysłanie wezwania listem bez potwierdzenia odbioru i braku wykazania daty odbioru- należy przyjąć, że wezwanie pozwanego do wykonania zobowiązania nastąpiło najwcześniej z chwilą wniesienia pozwu o zapłatę.

Zarzuty naruszenia prawa procesowego obejmują naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez: a) przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na dowolnym, a nie swobodnym ocenieniu dowodów z przesłuchania świadków G. M. oraz A. M., a także pozwanego i powoda, które miało istotny wpływ na wynik sprawy i doprowadziło do błędnego przyjęcia, że spełnienie przez powoda świadczenia nie czyni zadość zasadom współżycia społecznego, podczas gdy potwierdzona przez zeznania świadków sytuacja pozwanego oraz całokształt okoliczności - przede wszystkim relacje osobiste pozwanego z powodem, ich różnica w sytuacji ekonomicznej oraz życiowej - wskazuje na to, że spełnienie przez powoda świadczenia było zgodne z zasadami współżycia społecznego, b) brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i wyciągnięcie z niego wewnętrznie sprzecznych wniosków, co zostało uwidocznione w uzasadnieniu wyroku, które miało istotny wpływ na wynik sprawy. Sąd I Instancji wskazywał, że „powodzie mógłby podejmować prace dorywcze jednocześnie studiując” albo, że „powód zapewnił pozwanemu dobry życiowy start a okoliczności te zostały przez Sąd I Instancji potraktowane jako dezaktualizujące przesłankę negatywną zwrotu nienależnego świadczenia z art. 411 pkt 2 k.c. podczas gdy zebrane w sprawie dowody wprost obalały takie twierdzenia i wskazywały na to, że spełnienie przez powoda świadczenia było zgodne z zasadami współżycia społecznego.

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z i art. 227 k.p.c. poprzez brak rozważenia dowodów z zeznań świadków oraz z przesłuchania stron i brak jakiegokolwiek odniesienia się do nich w uzasadnieniu wyroku. Brak wyczerpującego wskazania w uzasadnieniu faktów, na których Sąd oparł się wydając wyrok, dowodów, które uznał za udowodnione i przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej co wskazuje, że Sąd nie przeanalizował wyczerpująco niniejszej sprawy oraz nie wziął pod uwagę wszystkich okoliczności.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Wskazał, że orzeczenie nie jest obarczone wadami opisanymi w zarzutach apelacji. Nie można przyjąć, że świadczenie powoda było zasadne z uwagi na zasady współżycia społecznego, a w chwili spełniania świadczenia istniały przesłanki uzasadniające jego kontynuację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Rację należy przyznać skarżącemu, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku uchybia powyższym wymogom, skoro Sąd Rejonowy w żaden sposób nie wyjaśnił przyczyn, dla których przy ustalaniu okoliczności faktycznych pominął znaczną część materiału dowodowego, w tym zeznania świadków i przesłuchanie stron, nie wskazując, czy i w jakim zakresie były one niewiarygodne, bądź nie miały znaczenia dla rozpoznania sprawy. W istocie ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego są lapidarne, podobnie jak lapidarne są jego rozważania prawne i ograniczają się do wskazania przepisów prawa bez szczegółowego wyjaśnienia stanowiska z odwołaniem się do ustaleń

stanu faktycznego. Okoliczność ta jednak nie wpływa na możliwość dokonania kontroli instancyjnej (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 roku, V CSK 364/06).

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, co - zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego - oznacza, że musi samodzielnie dokonać jurydycznej oceny dochodzonego żądania i skonfrontowania jej z zaskarżonym orzeczeniem oraz stojącymi za nim motywami. Sąd drugiej instancji ma obowiązek dokonania ustaleń faktycznych i to niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych lub ich braku. Dokonanie ustaleń faktycznych umożliwia bowiem sądowi drugiej instancji ustalenie podstawy prawnej wyroku, a więc dobór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię oraz dokonanie aktu subsumcji. Sąd ten - bez względu na stanowisko stron - powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a tym samym usunąć ewentualne błędy prawne sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55 i powołane tam orzecznictwo oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2013 roku, II CNP 72/12, Lex nr 1360205).

2. Mając na względzie cały zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy, dzieląc poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, uzupełnił je o następujące fakty, tym samym uznając zasadność naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

Na podstawie akt III RC 178/12/P Sąd Okręgowy ustalił, że pozew J. S. o uchylnie obowiązku alimentacyjnego został złożony w dniu 10 lutego 2012 roku. Z kolei w oparciu o wiarygodne zeznania świadków G. M. (k. 118) i A. D. (k. 119 – 120) oraz w oparciu o zeznania pozwanego (k. 128 – 129) Sąd Okręgowy ustalił, że w roku szkolnym 2011 – 2012 pozwany był w klasie maturalnej i przygotowywał się do egzaminu maturalnego, który zdał. Przed maturą pozwany uczęszczał na korepetycje z matematyki i języka angielskiego. Pozwany chciał studiować na państwowej uczelni na wydziale filmowym, co łączyło się z dodatkowymi przygotowaniem: gromadzeniem prac fotograficznych i praktykami na planie. Kwoty, które uzyskiwał w tym czasie z alimentów przeznaczył na przygotowanie do matury i na studia. W tym okresie pozwany mieszkał i prowadził wspólne gospodarstwo domowe ze swoją matką, która popadła w długi. W oparciu o zeznania powoda (k. 125 – 127) i zeznania pozwanego (k. 128 – 129) Sąd Okręgowy ustalił, że powód mieszka w Austrii, a strony od dłuższego czasu nie utrzymują ze sobą kontaktu, wzajemnie obwiniając się o przyczynę tego stanu rzeczy. Podłożem tego konfliktu są złe relacje pomiędzy powodem a matką pozwanego. Powód zawsze wspierał starania edukacyjne pozwanego. Ma żal do syna, że ten nie poszukiwał jego rady w kwestii wyboru studiów. Powód od października 2012 roku studiuje niestacjonarnie w Wyższej Szkole (...) w K. na (...) na kierunku (...) i jest bardzo dobrym studentem.

W oparciu o kopie listów powoda do pozwanego (k. 28 – 30) Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że w 2012 roku powód dwukrotnie (we wrześniu i październiku) odpowiedział na listy pozwanego (wysłane za pośrednictwem Kancelarii Adwokackiej), w których wyrażał zainteresowanie planami edukacyjnymi pozwanego, prosił o aktualny jego adres w związku z rozpoczęciem studiów i numer rachunku bankowego, na który winien przysyłać pieniądze. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe ustalenia, w połączeniu z ustaleniami Sądu Rejonowego, są wystarczające dla rozpoznania niniejszej sprawy. Dla jej rozpoznania nie miały znaczenia przyczyny konfliktu pomiędzy rodzicami pozwanego, stąd w zarówno zeznania świadków, jak i przesłuchanie stron na te okoliczności zostały pominięte. Za zasadniczo wiarygodne Sąd Okręgowy uznał zarówno zeznania świadków jak i stron w zakresie, w jakim odnosiły się one do okoliczności istotnych dla rozpoznania sprawy. Zeznania powoda jak również pozwanego co do przyczyny braku kontaktu pomiędzy stronami stanowiły raczej ocenę zaistniałej sytuacji, niż były wynikiem wiedzy o faktach. Stąd też rozbieżność w tym zakresie nie rzutowała na możliwość czynienia ustaleń w oparciu o te zeznania w pozostałym zakresie.

3. Mając na względzie powyższe nie sposób odeprzeć zarzutu apelacji co braku wszechstronnego rozważenia przez Sąd Rejonowy zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji prowadziło do naruszenia art. 411 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego.

Przepis art. 411 pkt 2 k.c. traktuje o wyłączeniu obowiązku zwrotu spełnionego świadczenia, jeśli świadczenie to znajdowało podstawę w zasadach współżycia społecznego, czy nawet zasadach słuszności. W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że uregulowanie to ma zastosowanie w odniesieniu do tego, kto spełnił świadczenie nie będąc do tego prawnie zobowiązanym, ale można mu przypisać moralny obowiązek względem przyjmującego świadczenie, jak w odniesieniu do świadczeń quasi - alimentacyjnych, czy związanych ze stosunkiem pracy (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 roku, I CSK 286/10, Lex nr 784897 oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1937 r., I C 2368/36, OSN(C) 1938/6/279). Również w literaturze (por. A. Ohanowicz w System Prawa Cywilnego pod red. Z. Radwańskiego, tom III, cz. 1 str. 503, Ossolinum 1981) jako przykład, kiedy zobowiązanie do zwrotu świadczenia nie powstaje z powodu dokonania świadczenia celem uczynienia zadość zasadom współżycia społecznego, wskazuje się na świadczenie alimentacyjne na rzecz osoby, wobec której świadczący nie jest zobowiązany do utrzymania.

W okolicznościach niniejszej sprawy zachodzi podobna sytuacja. W istocie bowiem spełnienie przez powoda na rzecz pozwanego świadczeń alimentacyjnych w okresie trwania procesu o uchylenie obowiązku alimentacyjnego czyniło zadość obowiązkowi moralnemu, jaki posiadają rodzice względem dzieci, nawet jeśli formalnie obowiązek alimentacyjny został następnie uchylony. Istotne jest bowiem to, że pozwany przekazanych mu środków nie roztrwonił ale zużył je m.in. na przygotowania do egzaminu maturalnego i przygotowania na studia. To, że pozwany ostatecznie studiów stacjonarnych na państwowej uczelni nie rozpoczął, nie ma większego znaczenia. Ważne jest natomiast to, że wynik tego kształcenia nie poszedł na marne, a pozwany rozpoczął studia. Pomoc świadczona przez rodziców na edukację dzieci nie powinna być zresztą nastawiona na osiągnięcie celu i z reguły uwzględnia możliwość wystąpienia mniejszych bądź większych niepowodzeń.

4. W okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzą przy tym żadne szczególne okoliczności, które przemawiałyby przeciwko zastosowaniu art. 411 pkt. 2 k.c. Okolicznością taką nie jest szczególnie akcentowana przez Sąd Rejonowy sytuacja majątkowa pozwanego, będąca w znacznej części wynikiem działań powoda, bo również sytuacja majątkowa powoda jest bardzo dobra, a najlepszym tego dowodem jest to, że w toku przesłuchania uchylił się on od odpowiedzi na pytania dotyczące posiadanego majątku. Nieumiejętność pozwanego zarządzaniem własnym majątkiem i niewykorzystania wszystkich możliwości powiększenia dochodów również nie powinna być rozstrzygająca. Okoliczność ta, jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 lipca 2013 roku (sygn. akt XI 1Ca 279/13), była przyczyną uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda.

Jak zresztą wynika z zeznań powoda to nie przyczyny finansowe i potrzeba kwoty 7 119 zł zdecydowały o wniesieniu niniejszego powództwa ale swojego rodzaju rozżalenie, wynikające z braku kontaktu ze strony pozwanego, co najlepiej obrazują słowa powoda: „(...) gdyby pozwany był uczciwy, to mógłbym go w dalszym ciągu traktować jak syna, mógłbym mu coś dać, mógłbym liczyć na szklankę wody na starość (...) ja dawałem mu pieniądze a on nie miał prawa ich brać skoro skończy 18 lat, gdyby powiedział mi w jakikolwiek sposób w rozmowie o tym, że chce studiować na tego typu studiach, to ja bym mógł mu doradzić.” (k.126). Rozżalenie takie istnieje również po stronie pozwanego, który obarcza powoda przenoszeniem swojego stosunku do matki na pozwanego i wieloletnim zamieszkiwaniem powoda w Austrii (k. 128).

Nie jest rolą Sądu w tym postępowaniu rozstrzygnięcie o odpowiedzialności stron za pogorszenie wzajemnych relacji, a jedynie stwierdzenie, czy w takich okolicznościach faktycznych usprawiedliwione jest żądanie zwrotu środków przekazanych dziecku, które co prawda już ukończyło 18 lat, ale przekazane mu środki zużyło na usprawiedliwione potrzeby, w tym głównie na naukę. W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy i jej okoliczności pozwalają na uznanie takiego żądania za nieusprawiedliwione. W istocie bowiem świadczenie na rzecz pozwanego alimentów czyniło zadość zasadom współżycia społecznego, czego świadomość musiał mieć również powód, skoro jeszcze w październiku 2012 roku w liście do pozwanego prosił go o wskazanie rachunku bankowego w celu przekazywania środków.

5. Z tych też przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok Sądu Rejonowego poprzez oddalenie powództwa.

6. O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., a w zakresie kosztów postępowania odwoławczego dodatkowo w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Na koszty postępowania za pierwszą instancję złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 1200 zł, liczone stosownie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity – Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Na koszty postępowania odwoławczego złożyła się opłata od apelacji w kwocie 356 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 600 zł, liczone stosownie § 6 pkt 4 w zw. § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity – Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.)